

He needs the blood, and it is permitted

לדם הוא צריך ושרי –

OVERVIEW

The גמרא (when analyzing the query whether it is בשבת לבצעול בתחלה בשבת, if we assume (דם מפקד פקיד), explained one side of the query as follows, if he (merely) wants (to extract) the דם בתולים, it is permitted to be בשבת בועל בתחלה בשבת, for there is no חבורה (since דם מפקד פקיד) and there is no איסור בונה (since he is not interested in making a פתח; he only wants the דם). תוספות explains why there is no problem of בונה, and what is the meaning of צריך לדם הוא צריך.

תוספות asks:

ואם תאמר והא פסיק רישיה¹ הוא לענין הפתח² -

And if you will say; but regarding making an opening, it is a פסיק רישיה³!

תוספות answers:

וצריך לומר שיכול להוציא הדם בלא עשיית הפתח⁴ -

And it is necessary to assume that he is capable of extracting the blood without making an opening; so even if he makes a פתח, it is not a פסיק רישיה.

תוספות discusses the meaning of צריך לדם הוא צריך:

פירש רבינו תם שצריך להוציא הדם שלא יתלכלך פעם אחרת כשיבעול -

The ר"ת explained that he needs to extract the blood now so that he will not dirty himself when he will be בועל her another time –

תוספות anticipates a difficulty:

ולפירושו לקמן דקאמר דם חבורי מיחבר אי לדם הוא צריך ואסור –

¹ פסיק רישיה literally means 'chop off its head'. The rule is that a דבר שאין מתכוין is permitted. One may drag a chair across an earthen floor even though it is possible that that it will make a furrow in the ground (which is a תולדה of חורש), since he is not intending (אין מתכוין) to make this furrow. However if it is inevitable that he will make the furrow (it is a very heavy chair and the ground is relatively soft), it is forbidden. This is called פסיק רישיה; it is as if someone says I want to play with the head of a chicken, so I will remove it (from a live chicken), but I have no intention or interest in killing the chicken. We say to him rhetorically ולא ימות פסיק רישיה; can you chop off its head and it will not die! Obviously it will die. The אין מתכוין פטור does not apply to a פסיק רישיה situation.

² Granted that he has no interest in making a פתח (which is the מלאכה of בונה); however since it is inevitable that he will make a פתח when extracting the דם, it is a פסיק רישיה and he should be חייב for בונה!

³ See בקי"אין בהטייה who asks this same question and answers that since there are those who are בקי"אין בהטייה (see later רב, that בקי"אין בהטייה) and can be בועל without extracting דם and without making a פתח, therefore it is not a פס"ר. However תוספות is not satisfied with this answer, for now we are assuming that צריך לדם הוא צריך, (he wants to extract דם) so he will not do (this) הטייה, and therefore it is a פס"ר.

⁴ There is a minority who know how to be בועל בהטייה and be מוציא דם without making a פתח.

And according to the explanation of the ר"ת we have to understand when the states later that if we assume that דם חבורי מייחבר, then if הוא צריך, it is forbidden to be בועל בתחלה בשבת (for he is making a חבורה) -

אף על גב דהויא מלאכה שאינה צריכה לגופה⁵ דשריא במקום צער גבי⁶ מורסא⁷ -

Even though according to the ר"ת this חבורה is a מלאכה שאינה צריכה לגופה (although it is אסור מדרבנן, nevertheless) it is permitted to do a משאצל"ג where there is pain, as we know concerning bursting an abscess, so here too it should also be permitted to do this משאצל"ג since he is performing a מצוה; why is it אסור -

replies that even though a משאצל"ג is צער במקום צער, nevertheless -

הכא גבי מצוה אסור⁸ -

Here regarding a מצוה it is forbidden to do a משאצל"ג, since there is no צער.

ולקמן נפרש הא דפריך ממפיס מורסא⁹ לפירוש -

And later from רב אמי we will explain the question of (ו,ב תוס' ד"ה ואם) מפיס מורסא, according to the explanation of the ר"ת.

לדם הוא צריך offers an alternate explanation of תוספות

ורבינו יצחק מפרש לדם הוא צריך שצריך לראות אם היא¹⁰ בתולה:

And the ר"י explains that לדם הוא צריך means that he needs to see the דם in order to verify whether she is a בתולה.

SUMMARY

either means he wants to remove it so it will not dirty him another time (ר"ת) and it is a משאצל"ג, or he wants to verify that she is a בתולה (ר"י). There is no פתח מוציא דם without making a פתח בונה since it is possible to be רישיה

THINKING IT OVER

איסור דאורייתא an מציצה¹¹ why is משאצל"ג a דם removing unwanted דם since he does not want the דם?!¹²

⁵ He does not want the דם that he is extracting (he would rather that there be no דם at all). See 'Thinking it over'.

⁶ Others amend this to read מפיס מורסא גבי. By bursting an abscess to remove the pus, he creates a פתח.

⁷ See שבת קז,א (and here ו,ב), if he does not want the opening (just to burst the abscess) it is considered a משאצל"ג.

⁸ According to the ר"ת this איסור to be בועל בתחלה בשבת is מדרבנן (if we rule like ר"ש that משאצל"ג is only אסור מדרבנן).

⁹ The גמרא there asks according to the one who maintains that it is אסור לבעול בתחלה בשבת, why is it different from מורסא where it is מותר. However, according to the ר"ת there is no difficulty, for a משאצל"ג is only צער במקום צער (as by מורסא), but not מצוה במקום מצוה (as by בעילה בשבת תחלה).

¹⁰ According to the ר"י it is a מלאכה שצריכה לגופה, because he wants to remove the דם in order to see it; he wants the דם.

¹¹ See footnote # 5.

¹² See (סוכ"ד אות מג (בתוס' ד"ה דם).